

ความรู้ ทักษะ ทักษะ ความพร้อม และแนวทางการเตรียมการจัดการศึกษาพยาบาล สู่ประชาคมอาเซียน

ภัทรา ชูริค ปร.ค.

บทคัดย่อ

การจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียนจำเป็นต้องมีข้อมูลสำคัญที่เป็นปัจจุบันเพื่อการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ การวิจัยแบบผสานวิธีนี้จึงมุ่งศึกษาความรู้ ทักษะ ความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล คณาจารย์และบุคลากรคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในการประเมินความรู้ ทักษะและความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดความรู้ ทักษะและความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาแนวทางเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน คือ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ นักศึกษาและบุคลากร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแนวทางการสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์ร่างแนวทางการเตรียมความพร้อมที่พัฒนาขึ้นจากผลการศึกษาเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80.77 อยู่ในระดับปานกลาง ทักษะอยู่ในระดับดี ($M = 4.08$, $SD = 0.68$) ความพร้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.87$, $SD = 0.73$) มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านองค์กร การสื่อสารและการจัดการเรียนรู้ มีสถาบันภาษาจัดการเรียนภาษาอังกฤษและอาเซียนศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์พร้อมด้านคณาจารย์มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพที่แข่งขันได้ ส่วนหลักสูตรและศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนรวมทั้งการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาสมาชิกประชาคมอาเซียน 1 ภาษา อยู่ระดับปานกลาง แนวทางเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การพัฒนาหลักสูตรและปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยมีการเตรียมการสำคัญ คือ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อการทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียน พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อตกลงวิชาชีพพยาบาลกลุ่มประชาคมอาเซียน การวิจัยและพัฒนาความรู้ร่วมกับกลุ่มประเทศอาเซียนในการจัดการเรียนรู้อาชีพพยาบาลข้ามวัฒนธรรม จัดหาและพัฒนาหนังสือ ตำรา สื่อ ภาษาอังกฤษ แหล่งฝึกประสบการณ์ที่มีผู้รับบริการหลากหลายและวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะ ความพร้อม ประชาคมอาเซียน การจัดการศึกษาพยาบาล

อาจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Knowledge, Attitude, and Guideline of Nursing Education Preparation for ASEAN Community

Pattara Zurick, Ph.D.

Abstract

The purpose of this research was to investigate the knowledge, attitude, and readiness related to preparation for the ASEAN Community at the Faculty of Nursing, Phetchaburi Rajabhat University. The mixed-method study was the quantitative data and consisted of 130 nursing faculty, students, and support staff. The research tool was the questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The nine key informants of an in-depth interview were the dean, associate deans, department heads, nursing instructors, support staff and nursing students. The fifteen members of the focus group were the administrative committee, curriculum committee, and student committee. The research tools were the semi-structured interview and the guidelines for the focus group. The statistics used for qualitative data analysis were content analysis.

The findings: 1) The knowledge and readiness of the ASEAN Community correspondingly was fair 2) The attitude about the ASEAN Community was good and 3) Readiness for the ASEAN Community in the overview was good. Additionally, the following outcomes were found regarding the University and Faculty of Nursing readiness to the ASEAN Community. The University's organizational readiness was also found to be at a good level; particularly the Institute of Language programs, including curriculum implementation regarding ASEAN studies and ASEAN Community languages. The Nursing Faculty was found to be competent and at a professional competitive level; however, nursing curriculum, support staff, English communication skills, and ASEAN language readiness for the ASEAN Community were only fair. The Guidelines of Nursing Education Preparation for ASEAN Community at the Faculty of Nursing, Phetchaburi Rajabhat University are composed of three dimensions: 1) Human resource development 2) ASEAN Community curriculum and implementation and 3) Supporting systems and equipment for learning. The human resource dimension focuses on English skills for communication and academics. The curriculum and implementation dimension direct the ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Nursing Services and international research to obtain suitable knowledge about transcultural nursing care. The supporting systems and equipment dimension focus on text books and media for engagement, along with active learning and practicum with multicultural clients.

Keyword: Knowledge, Attitude, ASEAN Ready, Nursing, ASEAN Community

---

Lecturer Dr., Faculty of Nursing, Phetchaburi Rajabhat University, Thailand

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตั้งแต่ปี 2558 จึงสามารถเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการตรวจคุณสมบัติขั้นพื้นฐานตามกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพการพยาบาลของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Nursing Services: MRA-N) จึงอาจมีผลทำให้เกิดทั้งการไหลเข้าและการไหลออกของพยาบาลวิชาชีพ อาจารย์พยาบาลที่มีศักยภาพและเก่งภาษา ไปยังประเทศที่มีกำลังซื้อสูง อย่างในสิงคโปร์และมาเลเซีย และอาจส่งผลให้อัตราส่วนของพยาบาลไทยต่อประชากร 1.5 คน ต่อ 1,000 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน คือ 1: 500 (World Health Statistic, 2012) เปลี่ยนแปลงไป ในสองนัยคือ ความขาดแคลนอาจเพิ่มขึ้น หรือ อาจลดลง แต่พยาบาลที่เข้ามาทดแทนจะเป็นพยาบาลต่างภาษาและวัฒนธรรม

ความรู้ ความพร้อม ในการไปทำงานในประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า มีนักศึกษาที่พร้อม ร้อยละ 30.91 (สุบิน ยุระรัช และคณะ, 2554) ส่วนใหญ่ยังไม่มีสมรรถนะสากล โดยเฉพาะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มระดับต่ำมากตั้งแต่ ปี 2553 จนถึงปี 2559 (EF English Proficiency Index: EF EPI, 2553, 2559) สถาบันอุดมศึกษา บุคลากร และนักศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555; พัชราวลัย วงศ์บุญสินและคณะ, 2555) พยาบาลไทยมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพียงร้อยละ 20 สมรรถนะที่เป็นจุดอ่อนของพยาบาลไทยคือ ภาษาอังกฤษและการดูแล

ข้ามวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2555) นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2555 ระดับควรปรับปรุงมากที่สุด ความพร้อม ระดับพอใช้ (พรทิศา คงคุณ, 2555) และในปี 2557 ความรู้ต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ระดับพอใช้ ความพร้อม ระดับดี (ปานทิพย์ ปูรณานนท์, 2557)

การเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเปิดเสรีอาเซียนของวิชาชีพพยาบาล ไม่ได้มีคำตอบสุดท้ายอยู่เพียงการเพิ่มจำนวนการผลิตพยาบาลวิชาชีพเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับ การปรับตัวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายด้านการศึกษา หลักสูตร สถาบันการศึกษาพยาบาล การสาธารณสุขของประเทศ พร้อมไปกับการแสวงหาโอกาสและความร่วมมือระหว่างประเทศในอาเซียน เพื่อนำสู่การจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียนอย่างได้มาตรฐานและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และแนวทางในการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และบุคลากรสาย

สนับสนุน ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 136 คน
กลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
คือ ผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล และบุคลากรสาย
สนับสนุน ศึกษาทั้งประชากร จำนวน 26 คน
นักศึกษา ร้อยละ 80 จำนวน 104 คน สุ่มตัวอย่าง
นักศึกษาแบบชั้นภูมิ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง
สิ้น 130 คน การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการ
สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)
จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับคณะ
หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรสาย
สนับสนุน และการวิพากษ์แนวทางโดยการสนทนา
กลุ่ม ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารคณะ คณะ
กรรมการบริหารหลักสูตร และมีส่วนได้ ส่วนเสีย
คือ นักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
คือ แบบวัดความรู้ ทักษะคิดและความพร้อมใน
การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 60 ข้อ
ประกอบด้วยข้อคำถามวัดความรู้ ทักษะคิด และ
ความพร้อม อย่างละ 20 ข้อ การทดสอบคุณภาพ
ของเครื่องมือ ทำโดยการตรวจหาความเที่ยงตรง
(validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจ
สอบความเที่ยงของเนื้อหาและภาษา ปรับปรุงตาม
ข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้ ในนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ตรวจสอบความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้คำนวณ
ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's
alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น โดยรวมของ
เครื่องมือ 0.82

การแปลผลความรู้ 0 คะแนน หมายถึงไม่มี
ความรู้ 1 – 7 คะแนน หมายถึง ความรู้ระดับน้อย

8 – 14 คะแนน หมายถึง ความรู้ระดับปานกลาง
และ 15 – 20 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับมาก
การแปลผล ทักษะคิดและความพร้อมเกี่ยวกับ
ประชาคมอาเซียน ใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean)
กำหนดตามแนวทางของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545,
น. 103) ทักษะคิด ระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00
ระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย
2.50-3.49 ระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ระดับต้อง
ปรับเปลี่ยน ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49

การแปลผลความพร้อม ระดับมากที่สุด ค่า
เฉลี่ย 4.50-5.00 ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับ
ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย
1.50-2.49 ระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 และ
ไม่พร้อม ค่าเฉลี่ย < 1.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิง
คุณภาพ คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อ
รวบรวมข้อมูล นโยบาย ทิศทาง องค์กรประกอบ
การเตรียมการสำคัญในการพัฒนาการจัดการ
ศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และ
2) แนวทางการสนทนากลุ่ม ในการวิพากษ์ร่าง
แนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคม
อาเซียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์
การวิจัย และพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวม
ข้อมูลเชิงปริมาณโดยให้ตอบแบบสอบถาม และ
ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการ
วิพากษ์รูปแบบ ในเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล
ข้อมูลความรู้ ทักษะคิด และความพร้อมใน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.1 นโยบาย ทิศทาง องค์กรประกอบการเตรียมการสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาพยาบาลที่สอดคล้องกับสถานการณ์จากการศึกษาเชิงปริมาณ เกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ ทักษะ ความพร้อมและความต้องการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ของคณะพยาบาลศาสตร์ ในบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.2 พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

1) ร่างที่ 1 พัฒนาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและแนวปฏิบัติ

2) ร่างที่ 2 พัฒนาจากร่างที่ 1 ร่วมกับผลการสำรวจ ความรู้ ทักษะ ทักษะ ความพร้อมและความต้องการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3) แนวทางการจัดการศึกษาฯ นำร่างที่ 2 สู่การสนทนากลุ่มวิพากษ์ของ 1)คณะกรรมการบริหารคณะ 2)คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ3)ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ นักศึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ โดยผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ตรงประเด็นที่ศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 15 คน

สรุปผล ปรับปรุง ได้แนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ที่มีความเป็นไปได้ และเหมาะสมกับบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 90.31 อายุต่ำกว่า 21 ปี ร้อยละ 80.77 อายุสูงสุด 70 ปี อายุน้อยที่สุด 18 ปี เป็นนักศึกษา ร้อยละ 84.62 อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ร้อยละ 15.38 นักศึกษา ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 2.5-3.00 ร้อยละ 54.55 เกรดเฉลี่ย มากกว่า 3.00 ร้อยละ 27.27 ช่องทางการได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่ ได้รับจากเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 93.85 รองลงมา คือ โทรทัศน์ ร้อยละ 80.77 หนังสือ ร้อยละ 53.85 และจากรายวิชาอาเซียนศึกษา ร้อยละ 19.23

ความรู้ ทักษะ ทักษะ ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.77 มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับดี ร้อยละ 19.23 (ตารางที่ 1) ความรู้ที่ส่วนใหญ่ยังไม่รู้และควรรู้เพิ่มขึ้น คือ คุณลักษณะประชากรตามกฎบัตรอาเซียน คุณลักษณะบัณฑิตตามกฎบัตรอาเซียน วิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอาเซียน ทักษะเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร มีทัศนคติเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ในภาพรวม อยู่ในระดับดี ($M = 4.08, SD = 0.68$) ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($M = 3.87, SD = 0.73$) แยกรายประเด็น มหาวิทยาลัยและคณะพยาบาลศาสตร์มีความพร้อมระดับมาก มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านองค์กรและการสื่อสาร ระดับมาก อาทิ มีสถาบันภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีการ

จัดการเรียนภาษาอังกฤษ อาเซียนศึกษา (ตารางที่ 2) ความพร้อมของคณะพยาบาลศาสตร์ ด้านวิชาชีพ คณาจารย์มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพแข่งขันได้ในระดับมาก มีหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากร คณาจารย์มีศักยภาพพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในระดับมาก บุคลากรสายสนับสนุนมีศักยภาพพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาสมรรถนะสากล โดยการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ

มีแผนโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ในระดับมาก (ตารางที่ 3) ความต้องการในการเตรียมสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด คือ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ตามลำดับ รองลงมา ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับ การทำงานของพยาบาลวิชาชีพในประเทศสมาชิกเกี่ยวกับค่าตอบแทน บทบาทหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ระบบสุขภาพ และหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

ตารางที่ 1 ระดับความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน (N = 130)

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มาก (15 – 20 คะแนน)	25	19.23
ปานกลาง (8 – 14 คะแนน)	105	80.77
น้อย (1–7 คะแนน)	0	0.00
รวม	130	100.00

ตารางที่ 2 ความพร้อมในภาพรวมและของสถาบันในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (N = 130)

ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	M	SD	ระดับความพร้อม
ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวม	3.87	0.73	มาก
สถาบันพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน:มหาวิทยาลัยและคณะพยาบาลฯ	3.57	0.68	มาก
มหาวิทยาลัย: ด้านการจัดองค์กรและการสื่อสาร			
1.มีหน่วยงานหรือศูนย์ภาษาต่างประเทศ	3.55	0.95	มาก
2.มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.52	0.86	มาก
3.รับรู้ผลกระทบที่อาจเกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน	3.45	0.88	ปานกลาง
4.มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสาร ของประชาคมอาเซียน	3.42	0.87	ปานกลาง

ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ ความพร้อม
มหาวิทยาลัย: ด้านการจัดการเรียนรู้			
1.จัดการเรียนภาษาต่างประเทศ/ภาษาสมาชิกประชาคมอาเซียน	3.90	0.71	มาก
2.การจัดการเรียนรายวิชาอาเซียนศึกษา	3.64	0.75	มาก
3.จัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.56	0.66	มาก
4.สถาบันร่วมกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	3.47	0.79	ปานกลาง

ตารางที่ 3 ความพร้อมของคณะพยาบาลศาสตร์ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (N= 130)

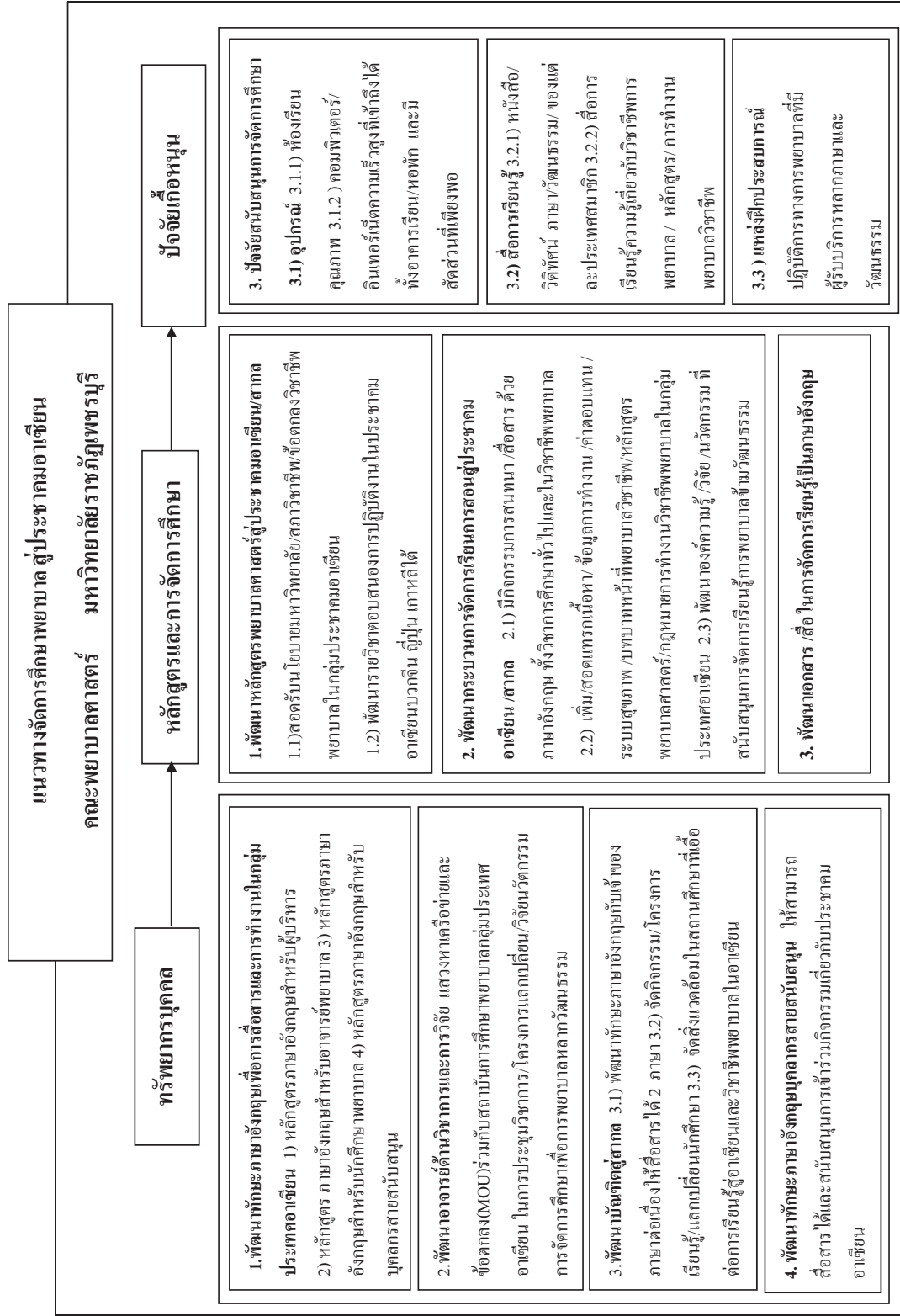
ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ ความพร้อม
ด้านวิชาชีพพยาบาล			
1.มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพสามารถแข่งขันได้	3.55	0.64	มาก
3.มีหลักสูตรที่พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.40	0.73	ปานกลาง
2.สื่อสารภาษาอังกฤษ/ภาษาสมาชิกประชาคมฯ อย่างน้อย 1 ภาษา	3.29	0.66	ปานกลาง
ด้านบุคลากร			
คณาจารย์มีศักยภาพพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.53	0.56	มาก
บุคลากรสายสนับสนุนมีศักยภาพพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.20	0.74	ปานกลาง
ด้านพัฒนาสมรรถนะสากล			
เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ	3.84	0.69	มาก
มีแผน /โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษนักศึกษา	3.60	0.75	มาก
มีแผน /โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอาจารย์	3.56	0.56	มาก
มีแผน /โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษบุคลากร	3.56	0.67	มาก

แนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับบริบทมหาวิทยาลัยฯ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล 2) หลักสูตรและการจัดการศึกษา และ 3) ปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษา การเตรียมการสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยการจัดให้มีหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับอาจารย์พยาบาล หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาพยาบาล และ หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน 2) การแสวงหาเครือข่ายและข้อตกลง (MOU) ร่วมกับสถาบันการศึกษาพยาบาลกลุ่มประเทศอาเซียน การประชุมวิชาการ การสอน การวิจัย แลกเปลี่ยนนักศึกษาอาจารย์ 3) การพัฒนาแนวทางและแสวงหาเครือข่ายเพื่อผลิตบัณฑิตสู่สากล ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการโดย พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษกับเจ้าของภาษาต่อเนื่องให้สื่อสารได้สองภาษา แลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ จัดตั้งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่อเซียนและวิชาชีพพยาบาลในอาเซียน

การเตรียมการเรื่องหลักสูตรและการจัดการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ได้ดำเนินการในด้าน

- 1) พัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สู่ประชาคมอาเซียน/สากล ให้สอดคล้องนโยบายมหาวิทยาลัย/สภาวิชาชีพ/ข้อตกลงวิชาชีพพยาบาลในกลุ่มประชาคมอาเซียน และพัฒนารายวิชาที่ตอบสนองการปฏิบัติงานในประชาคมอาเซียนบวกรจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้
- 2) พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมการสนทนา สื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษ ทั้งในวิชาการศึกษาทั่วไปและในวิชาชีพพยาบาล เพิ่มเนื้อหาข้อมูลการทำงาน ค่าตอบแทน ระบบสุขภาพ บทบาทหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ/หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ กฎหมาย การทำงานวิชาชีพพยาบาลในกลุ่มประเทศอาเซียน และพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัย สถาบันหรือสหสถาบัน และนวัตกรรม ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ส่วนการเตรียมการเรื่องปัจจัยเกื้อหนุนการจัดการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ได้ดำเนินการจัดหาและพัฒนา หนังสือ ตำรา สื่อภาษาอังกฤษ และแหล่งฝึกประสบการณ์ที่มีผู้รับบริการหลากหลายและวัฒนธรรม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อภิปรายผลการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของ อาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง ความรู้ที่ส่วนใหญ่ยังไม่รู้ และควรรู้เพิ่มขึ้น คือ คุณลักษณะประชากรตามกฎบัตรอาเซียน คุณลักษณะบัณฑิตตามกฎบัตรอาเซียน วิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2555) ในการสำรวจความรู้ความเข้าใจประชาคมเศรษฐกิจเกี่ยวกับข้อตกลงด้านการเคลื่อนย้ายวิชาชีพ 6 สาขา พบว่า วิชาชีพพยาบาล มีความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ 20 ส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจการเปิดเสรีด้านวิชาชีพพยาบาล และสอดคล้องกับแนวทางสู่ประชาคมอาเซียนของสภาการพยาบาล (2557) ที่พยาบาลต้องศึกษาข้อตกลงการยอมรับร่วมสาขาการพยาบาล (MRA on Nursing Service) และการให้บริการในผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม และสอดคล้องกับข้อเสนอจาก อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม (2555) ผู้บริหารการพยาบาลที่กล่าวว่าควรสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพการพยาบาลอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาและบัณฑิตให้สอดคล้องกับทิศทางและการขับเคลื่อนของประชาคมอาเซียน

ทัศนคติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดเสรีด้านวิชาชีพพยาบาล และการศึกษาภาษาอังกฤษหรือภาษาประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ทำให้มีโอกาสในการแข่งขันสูง ซึ่งการมีทัศนคติที่ดี เป็นความรู้สึกเชิงบวกที่สภาวะจิตใจพร้อมที่จะตอบ

สนองของบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือต่อสถานการณ์ โดยทัศนคติสามารถเรียนรู้หรือจัดการให้เกิดได้ โดยการจัดประสบการณ์ (Gibson, 2000: 102) ผลการศึกษานี้จึงนับเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยใช้ทัศนคติที่ดีนี้เสริมสร้างการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นบัณฑิตพยาบาลที่พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และมีทักษะสากล คือ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมในระดับมากของสถาบันในระดับมหาวิทยาลัย ที่มีการจัดองค์กรที่เกี่ยวเนื่องอาทิ สถาบันภาษา หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และรายวิชาอาเซียนศึกษา แต่ความพร้อมที่อยู่ในระดับปานกลางที่คณะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา คือ การจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน และการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อเพิ่มความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มณีนทร อินหันธ์และคณะ (2556) ซึ่งทำการศึกษาในพนักงานสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ความพร้อมด้านทักษะการใช้ภาษาและการปรับตัว อยู่ในระดับน้อย และเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แนวทางการจัดการศึกษาพยาบาลสู่ประชาคมอาเซียน ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การเตรียมหลักสูตร และปัจจัยสนับสนุนการจัดการ ศึกษาสอดคล้องกับเกณฑ์สำคัญการจัดการศึกษาพยาบาล คือ การพัฒนาอาจารย์ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา ส่วนปัจจัยเกื้อหนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับเกณฑ์ทั่วไปในการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2552) โดยมีการเตรียมการสำคัญ คือ 1)พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการทำงานในกลุ่มประเทศอาเซียน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาพยาบาลสู่อาเซียน (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2555) ที่ได้มีการ พัฒนาสมรรถนะ ด้านภาษาอังกฤษทั้งการสนทนา การบันทึกทางการแพทย์ การสื่อสารกับผู้รับบริการ และผู้ร่วมงาน อีกทั้งยังมีการพัฒนาด้านการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมอีกด้วย 2)พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อตกลงวิชาชีพพยาบาลในกลุ่มประชาคมอาเซียน 3)พัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม สอดคล้องกับข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ของสภาการพยาบาล (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ, 2555) ในเรื่องส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาที่เพิ่มทักษะด้านภาษาและวัฒนธรรม และวิจัยสถาบันของสถานศึกษา/ประชาคมอาเซียน 4) จัดหาและพัฒนา หนังสือ ตำรา สื่อ ภาษาอังกฤษ แหล่งฝึกประสบการณ์ที่มีผู้รับบริการหลากหลาย และวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาพยาบาลสู่อาเซียน (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2555)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย

ตามนโยบายมหาวิทยาลัยด้านการผลิตบัณฑิต “เร่งรัดพัฒนาบุคลากรทุกระดับและนักศึกษาให้มีสมรรถนะสากลเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” นั้น ควรกำหนดยุทธศาสตร์และแผนที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะสากลของบุคลากรทุกระดับและนักศึกษา โดยเฉพาะความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะคณะพยาบาลศาสตร์

2.1 การกำหนดทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ ของคณะด้านประชาคมอาเซียน

ควรมีการกำหนดทิศทาง นโยบายด้านประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน โดยเฉพาะด้านการผลิตบัณฑิตและการวิจัย เพื่อให้เกิดแผนงานโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 การพัฒนาอาจารย์ นักศึกษาและบุคลากร

- ควรเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอาเซียน และข้อตกลงการยอมรับร่วมสาขาการพยาบาล (MRA on Nursing Service) และการให้บริการในผู้รับบริการต่างวัฒนธรรมคุณลักษณะบัณฑิตตามกฎบัตรอาเซียนวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายการทำงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคุณลักษณะประชากรตามกฎบัตรอาเซียน

- ควรจัดกิจกรรมวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลกับประชาคมอาเซียน และสนับสนุนให้คณาจารย์ นักศึกษาและบุคลากรได้เข้า

ร่วมกิจกรรม หรือการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยน
อาจารย์/นักศึกษาตามแนวทางในผลการศึกษา

- การพัฒนาทักษะสากล โดยเฉพาะ
การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ควรนำแนวทางจาก
ผลการวิจัยมาใช้ในการเตรียมการ โดยอาจารย์และ
บุคลากร เน้นการฝึกอบรมและใช้ในการปฏิบัติงาน
ประจำ ส่วนนักศึกษาเน้นทั้งในการจัดการศึกษาใน
หลักสูตร โดยอาจารย์ชาวต่างชาติเจ้าของภาษาและ
การจัดกิจกรรมและประสบการณ์เสริม

- การพัฒนาหลักสูตร การจัดการ
ศึกษาและปัจจัยสนับสนุนการจัดการศึกษา เตรียม
การตามแผนการพัฒนาหลักสูตรให้มุ่งเน้นสู่
ประชาคมอาเซียนและสมรรถนะสากล

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยการได้รับ
ข้อมูลสำคัญจากผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาและ
บุคลากร ของคณะพยาบาลศาสตร์ การสนับสนุน
จากสำนักวิจัยและทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรี ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ปานทิพย์ ปุณณานนท์. (2557). ความรู้ ทัศนคติ และ
ความพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียน
ของอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี สระบุรี. *วารสารวิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*, 20(2),
17-31.

พัชรวัลย์ วงศ์บุญสิน และคณะ. (2555). *โครงการ
วิจัยการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพ
บุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน*.
กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุบิน ยุระรัช และคณะ. (2554). *ความพร้อมใน
การพัฒนามันขัตติของสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคม
เศรษฐกิจ อาเซียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีปทุม.

ศิริเชษฐ์ สังขะมาน และคณะ. (2555). *งานวิจัย
โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้าย
ของแรงงานสู่การเป็นประชาคม อาเซียน
หน้า*. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน.

สภาการพยาบาล. (2555). *การสัมมนาวิชาชีพการ
พยาบาลในประชาคมอาเซียน*.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553).
*ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียม
ความพร้อมสู่การเป็นประชาคม อาเซียนใน
ปี พ.ศ.2558*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
บางกอกบลิ๊อค.

EF EPI English Proficiency Index. Retrieved
August 14, 2016, from <http://www.ef.co.th>
World Health Organization. (2012). *World Health
Statistics 2012*.